

ԱՆԻ ԲԱԲԱԶԱՆ-Ն «ՓՔՔ-Ն ԵՒ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊՆԴՈՒՄՆԵՐԸ ԼԱՐՈՒԿՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՌԱԶԱՑՆԵՆ ԹՈՒՐՔ - ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՍԵՋ»

Թուրքիոյ նոր Արտաքին Գործոց նախարար Ալի Բաբաջան յայտարարած է որ, Հիւսիսային Իրաքի մէջ Քուրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան (ՓՔՔ) ներկայութիւնը եւ Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ օրինագծերը լարուածութիւն կը յառաջացնեն թուրք - ամերիկեան յարաբերութիւններուն մէջ:

Ալի Բաբաջան անցնող շաբաթավերջին հրապարակային ելոյթ ունենալով Շիքակոյի մէջ ըսած է թէ, ՓՔՔ-ի ահաբեկչութիւնը եւ ցեղասպանութեան «պնդումները» պաշտօնական Անգարայի եւ Ուաշինկթընի միջեւ լուծման սպասող երկու հակառակ հարցերն են:

Թուրք նախարարը «քաղաքական» որակած է Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ «պնդումները»՝ յայտարարելով. - «Մենք կ'ուզենք, որ Միացեալ Նահանգներու Գոնկընդը պատմական իրադարձութիւններու մէջ կողմ չդառնայ եւ առիթ տայ, որպէսզի իշխէ

Շաբ.ը էջ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱՆՈՒԹԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻ ԵԼՈՅԹ ՈՒՆԵՆԱԼՈՎ ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ՈՐ ՆԱԽԱԳԱՅԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԻՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐՈՇՈՒԾ ՉԷ ՏԱԿԱԻՆ

Սեպտեմբեր 21-ին, Հայաստանի անկախութեան տօնին առթիւ Երեւանի «Արմենիա-Մարիոթ» հիւրանոցէն ներս տեղի ունեցած ընդունելութեան մը ընթացքին, Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան, 1998-ի Փետրուարին իր հրաժարականէն ասդին, առաջին անգամ ըլլալով քաղաքական ելոյթ ունենալով, քննադատեց ներկայ իշխանութիւններու վարած ներքին արտաքին քաղաքականութիւնը, գործող վարչակարգը ան կոչեց «յանցագործ ռեժիմ» եւ յայտարարեց, որ յառաջիկայ նախագահական ընտրութիւններուն իր մասնակցութեան հարցի շուրջ տակաւին չէ կայացուցած վերջնական որոշում: «Այդ մասին որոշում դեռ չկայ», - ըսաւ առաջին նախագահը:

ՀՀԾ-ի կազմակերպած միջոցառման ներկայ էին տարբեր քաղաքական ուժերի առաջնորդներ եւ ներկայացուցիչներ. առաջին դէմքերով ներկայացուած էր ՀԺԿ-ն՝ Ստեփան Դեմիրճեանով, «Ժառանգութիւնը»՝ Բաճիկ Յովհաննիսեանով, «Հանրապետութիւնը» Արամ Սարգսեանով, ՄԴՀԿ-ն Լիւտմիլա Սարգսեանով եւ «Իմ պիւնտ» զաշինքը Նիկոլ Փաշին-



Լեւոն Տէր-Պետրոսեան Հայաստանի անկախութեան տարեդարձի ընդունելութեան ընթացքին

եանով: Ներկայ էին Արթուր Բաղդասարեանը, Արտաշէս Գեղամեանը, Վազգէն Մանուկեանը, Պարոյր Հայրիկեանը եւ այլ ընդդիմադիր գործիչներ:

«Անկախութեան 16-րդ տարին, թէեւ թուում է շատ սովորական, ոչ յոբելեանական, բայց նկատի ունենալով առաջիկայ նախագահական ընտրութիւնները, ես համարում եմ սա շրջադարձային տարի է, երկար տարիներու լու-

թիւնէ յետոյ ըսաւ Տէր-Պետրոսեան ու շարունակեց,- «Մենք այսօր կանգնած ենք ճամբաբաժանի առջեւ, մեծ երկրնորանքի առջեւ. ունենք երկու ճանապարհ. մէկը պահպանել այն, ինչ այսօր գոյութիւն ունի, այսինքն՝ պետութիւն, աւելի շուտ իշխանութիւն վերից վար կողմնակալութեամբ, յանցագործ մի վարչակազմ, որի յարաբերութիւնները կարգաւորում են ոչ թէ օրէնքներով, ոչ թէ ժողովրդի կամքով, ոչ թէ քաղաքական երկխօսութեամբ, այլ գողական աշխարհի կարգ ու կանոնով: Լիովին մաքիւնող, մինչեւ վերջին երանգը ստրուկտուրիզացուած մի ռեժիմ, որը մեզ այսօր արդէն գլորել է երրորդ աշխարհի ռեժիմների շարքը, եւ այս իշխանութիւնների գոյատեւումը չի խոստանում, որ մենք կարող ենք երբեք դուրս գալ այս վիճակից. ուրեմն այսօր ինդիքը այս համակարգը կազմաքանդելն ու այս համակարգից ազատուելն է»:

Այսօրուայ ամենակարեւոր խնդիրը նկատելով զարաբաղեան հարցի լուծումը, Տէր-Պետրոսեան ըսաւ,- «Անցել է 16 տարի՝ մեր օրօք 8, աւելի քիչ՝ 7,5, սրանց

Շաբ.ը էջ 5

15 ԸԱԶԱՐ ԸԱՅԵՐ ՆԵՐԿԱՅ ԵՂԱՆ ԸԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒՐՈՒԿԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԻՆ

Հայաստանի անկախութեան 16րդ տարեդարձին առթիւ Լոս Անճելոսի եւ շրջակայքի հայութիւնը յիշատակելի պատմական օր մը անցուց Կլէնտէյլի Վերտուկօ Բարք զբօսայգիին մէջ:

Արդարեւ, Կիրակի Սեպտեմբեր 23ին, տօնական միջոցառումը ստեղծուած էր ընդարձակ զբօսայգիէն ներս, ժամադրավայրը դարձնելով աւելի քան 15 հազար հայորդիներու, որոնք եկած էին յազեցնելու հայրենաբաղձ հայու իրենց պապակը:

Կազմակերպիչ յանձնախումբը՝ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնն ու իրեն աջակից «Կայծ» Երիտասարդաց Միութիւնը, ոչ մէկ ճիգ չէր խնայած ներկաներուն պարզեւելու համար հայրենաշունչ խանդավառ օր մը:

Տօնական միջոցառման արդէն տիրապետած էր ամէն տեղ...: Հակառակ օր մը առաջ եղած անձրեւային եղանակին՝ մարդիկ եկած էին խուռներամ, նոյն իսկ իրենց հետ բերելով շարժական աթոռաներներ եւ այլ յարմարութիւններ...: Ամէն ինչ հայկական էր... երգ, նուագ, պար, երաժշտութիւն, մինչեւ իսկ տասնեակ մը տաղաւարներու մէջ գետեղուած գիրքե-



րը, գորգերն ու յուշանուէրները, ճաշերն ու պաղպաղակները...

Ժողովրդային սոյն փառատօնին ներկայ էին Կլէնտէյլ քաղքի քաղաքապետ Տէր եւ Տիկ. Արա Նաճարեան եւ զաւակները, Հայաստանի փոխ ավագ հիւպատոս Տէր եւ Տիկ. Յ. Կոճոյեան, Գալիֆորնիոյ նահանգային երեսփոխան Փոլ Գրիգորեան, Կլէնտէյլի Քաղաքապետական Խորհուրդի անդամներ՝

Ֆրէնք Գրինթերօ եւ Պապ ԵՆՍՈՒՖեան, Հայաստանեայց Առաք. Եկեղեցուց Արեւմտեան Թեմի առաջնորդական փոխանորդ՝ Հոգ. Տ. Տաճատ Մ. Վրդ. Եարտըմեան, ընկերակցութեամբ քահանայ հայրերուն, (առաջնորդ Յովնան Արք. կը գտնուէր Սան Ֆրանսիսքօ), Ս.Դ.Հ.Կ. Վարիչ Մարմնի անդամներ, հիւ-

Շաբ.ը էջ 8

ԿԱՇԱՌԱԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌՈՒՄՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԵՋ ՎԻՃԱԿԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ՆՈՅՆԸ

«Միջազգային Թափանցիկութիւն» (Transparency International) հեղինակաւոր կազմակերպութեան Սեպտեմբեր 26-ին հրատարակած տարեկան գեկոյցը կը յայտնէ թէ, Հայաստանի մէջ տարածուած պետական փտախտն ու կաշառակերութիւնը ոչ մէկ բարեփոխութիւն չեն արձանագրած, հակառակ երկրի ղեկավարութեան տուած հաւաստիացումներուն:

«Միջազգային Թափանցիկութիւն» կազմակերպութեան հրատարակած աղիւսակի վրայ, Հայաստան 10-ի վրայ 2.9 կէտով աշխարհի 180 երկիրներուն մէջ կը դասուի 99-րդ տեղը:

Միջազգային կազմակերպութեան Հայաստանի գրասենեակի ղեկավար Ամալիա Կոստանդեանի կարծիքով, այս ցուցանիշը կու գայ հաստատելու թէ կառավարութեան կողակցի դէմ արշաւը ոչ մէկ յառաջդիմութիւն չէ արձանագրած: Կոստանդեանի համաձայն պետութեան պետութեան աշխատանքը կեդրոնացած էր միայն օրէնսդրական փոփոխութիւններու վրայ, առանց մեծ ուշադրութիւն դարձնելու երկրէն ներս օրէնքի գերակայութեան:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ՈՐ ՆԱԽԱԳԱՅՎԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԻՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐՈՇՈՒԱԾ ԶԷ ՏԱԿԱԻՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

օրօք՝ աւելի շատ: Ես ցաւով եմ նկատում, որ մեր ժողովրդի մէջ, իսկ գուցէ մենք ենք մեղաւոր, որ չկարողացանք բացատրել, չկարողացանք հասցնել նրան, չկայ այն գիտակցութիւնը, որ այսօր հայ ժողովրդի առջեւ կանգնած, Հայաստանի առջեւ կանգնած գերագոյն խնդիրը, որից կախուած է եւ Հայաստանի ապագան, եւ ժողովրդի բարօրութիւնը, եւ մեր տնտեսութեան բարգաւաճումը Ղարաբաղի հարցի կարգաւորումն է: Եթէ չլինի այս գիտակցութիւնը, ինձ թւում է ոչինչ անել պէտք չէ. գնանք նստենք մեր տները եւ սպասենք, թէ ինչպէս է Հայաստանը վերածուած երրորդ աշխարհի երկրի, որի միակ կապիտալը լինելու է աշխատանքի արտահանումը: Ուրիշ ոչինչ չունենք»:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեան անդրադարձաւ նաեւ տնտեսութեան վիճակին. «Այսօր արդէն մեր աշխատութիւնը կազմում է մեր բիւժէի եւ ՀՆԱ-ի կարգի մասը, եթէ ոչ բախտորոշ: Պէտք է հասկանանք, որ Հայաստանն ունի ռեսուրսներ. ամենամեծ ռեսուրսը բացուածութիւնն է աշխարհի առջեւ, եթէ մեր սահմանները բացուեն դէպի Թուրքիա, Ատրպէյճան, Իրան, չխաբուէք, մենք Իրանի հետ ճանապարհ չունենք, Մեղրին ճանապարհ չէ տնտեսական զարգացման համար, ճանապարհը Ձուլֆայի երկաթգիծն էր: Եթէ չբացուենք արտաքին աշխարհ, եթէ այսպէս մնանք փակուած, կը վերածուենք մենատնտեսութեան, որի վախճանը շատ աղետալի կարող է լինել, մենք կը կորցնենք ոչ միայն Ղարաբաղը, այլեւ պէտք է մտածենք Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան պահպանման մասին: Այս իշխանութիւնների ամենամեծ յանցանքը, ինձ թւում է, այստեղ է կայանում»:

«Ես չգիտեմ՝ ինչ է հնարաւոր անել այս վիճակից դուրս գալու համար, բայց, կրկնում եմ, այս վիճակը եւս անյուսալի չեմ համարում, հնարաւոր է փորձել վերադառնալ նորմալ երկրների շարքը: Մնացեալ խնդիրների լուծումը շատ լաւ տեսնում եմ, հնարաւոր է այս կողուպցիոն կառուցել լիովին կազ-

մաքանդել, կազմալուծել, հնարաւոր է վերականգնել Հայաստանում օրէնքի իշխանութիւնը, հնարաւոր է դատարանները, դատախազութիւնը, իրաւապահ մարմինները վերածել իրենց բուն ֆունկցիան կատարող մարմինների, այլ ոչ թէ մաֆիոզ կառույցների՝ յանցանքները թաքցնող եւ միայն քաղաքական հետապնդումների գործիք ծառայելու կոչուած նրանց կոչումը, հնարաւոր է, եւ շատ իրական, վերականգնել դեմոկրատական ազատութիւնները Հայաստանում, այսօր նրանք՝ 17 հեռուստաալիքները էկրանների ետեւում բարկադաւորուած, ուզում են մեր ժողովրդին ցոյց տալ բոլորովին ուրիշ մի աշխարհ, դա տեսել ենք բրեժնեւեան շրջանի Խորհրդային Միութիւնում, ըստ էութեան, այսօրուայ վիճակը շատ նման է լճացման տարիներին»,- յայտարարեց Լեւոն Տէր-Պետրոսեան:

«Վերջերս մի միտք արտայայտեց՝ իշխանութեան փոփոխութիւն հնարաւոր չէ, քանի որ իշխանութեան ճգնաժամ չկայ: Ընդհակառակը, առերեւոյթ ճգնաժամ չկայ, կառուցում են Հիւսիսային պողոտայի շէնքերը, ամէն օր ռեստորաններ են բացուում, նոր տներ են կառուցուում, բայց ճգնաժամը չկայ առերեւոյթ. տեսանելի ճգնաժամը վտանգաւոր չէ. մենք ունեցել ենք էներգետիկ ճգնաժամ՝ յաղթահարել ենք, ֆինանսական ճգնաժամ, յաղթահարել ենք»: Ան շեշտեց, որ պէտք է վախենալ աներեւոյթ ճգնաժամից:

Տէր-Պետրոսեան իր ելույթին մէջ ձեռնպահ մնաց օլիգարխները քննադատելի՝ նոյնիսկ օլիգարխ անուանումը սխալ նկատելով. «Դրանք ձեռնարկատէրեր են, դրանք գործարարներ են: Եւ, դրանք, այդ իշխանութեան սիւները չեն: Եթէ կ'ուզէք իմանալ, գործարարները այդ իշխանութեան գոհերն են: Նրանք երջանիկ կը լինէին, գործելու օրէնքի դաշտում, յարգուելու հասարակութեան կողմից եւ իրենք իրենց յարգելու: Այդ բարեգործութիւններով այդ յարգանքը չեն նուաճի: Եւ մի մտածէք, որ այդ մարդիկ հարկեր չեն վճարում, նրանք վճարում են, եւ գուցէ աւելի շատ, քան պէտք է վճարէին օրէնքով: Բայց այդ հարկերը չեն մտնում բիւջէ,

նրանք գնում են, գիտէք՝ ում գրպանը»:

Առաջին նախագահը բանաձեւեց նաեւ այն ինչ, որ պէտք է իրականացուի անյապաղ. «Կողուպցիոն համակարգի վերացում, Ղարաբաղի հարցի լուծում, շրջափակումների վերացում, հարեւանների հետ նորմալ, բարիդրացիական յարաբերութիւնների հաստատում, եւ ամենակարեւորը իրենց ցանկութեամբ: Պէտք է հասցնենք ժողովրդին, որ իր ձայնը վաճառելով 20-50 դոլարով, այդ մարդուց իշխանութիւնները կորզում են իրենց երեխաների ապագան, կորզում են այս երկրի բախտը»:

Վերջաւորութեան պատասխանելով շատերու կողմէ սպասուող հարցին, Տէր-Պետրոսեան ըսաւ, «Հիմա անձամբ իմ մասին: Ես գիտեմ, այս երեկոյից դուք ինչ ակնկալիքներ ունէիք: Չեմ թաքցնում, չեմ էլ կարող սեթեւեթել: Ես հետեւում ամ այս պրոցէսներին, որոնք ընթանում են: Բոլորս հասկանում ենք, որ իսկապէս բախտորոշ վիճակ է եւ բոլորս հասկանում ենք, որ պէտք է դուրս գալ սրանից: Բանալին, այս բոլորը ճիշդ են ըմբռնել: Այս իշխանութիւններից ազատուելու միակ ճանապարհը առկայ բոլոր քաղաքական ուժերի, բոլոր առողջ, հասարակական, մտաւոր, հոգեւոր ուժերի համախմբումն է մէկ միասնական թեկնածուի շուրջ»:

Այս տասը տարուայ փորձը ցոյց տուեց, որ մնացած ճանապարհները յաջողութիւն չեն բերում, այլ ճանապարհ չկայ: Հիմա, ես կ'ողջունէի ցանկացած մէկին, որը կը յաւակնէր այդ միասնական թեկնածուի դերին եւ նրան կը յաջողուէր իր շուրջը համախմբել բոլոր ուժերին, եւ իմ ամբողջ կարողութեամբ, ամբողջ ազդեցութեամբ ես կը նպաստէի այդ պրոցէսին: Ինչ վերաբերում է ինձ, ասեմ: Ես այսօր դեռ որոշում չունեմ: Ես դեռ ու-



Լեւոն Տէր-Պետրոսեան Մուսալեռցիներու հետ

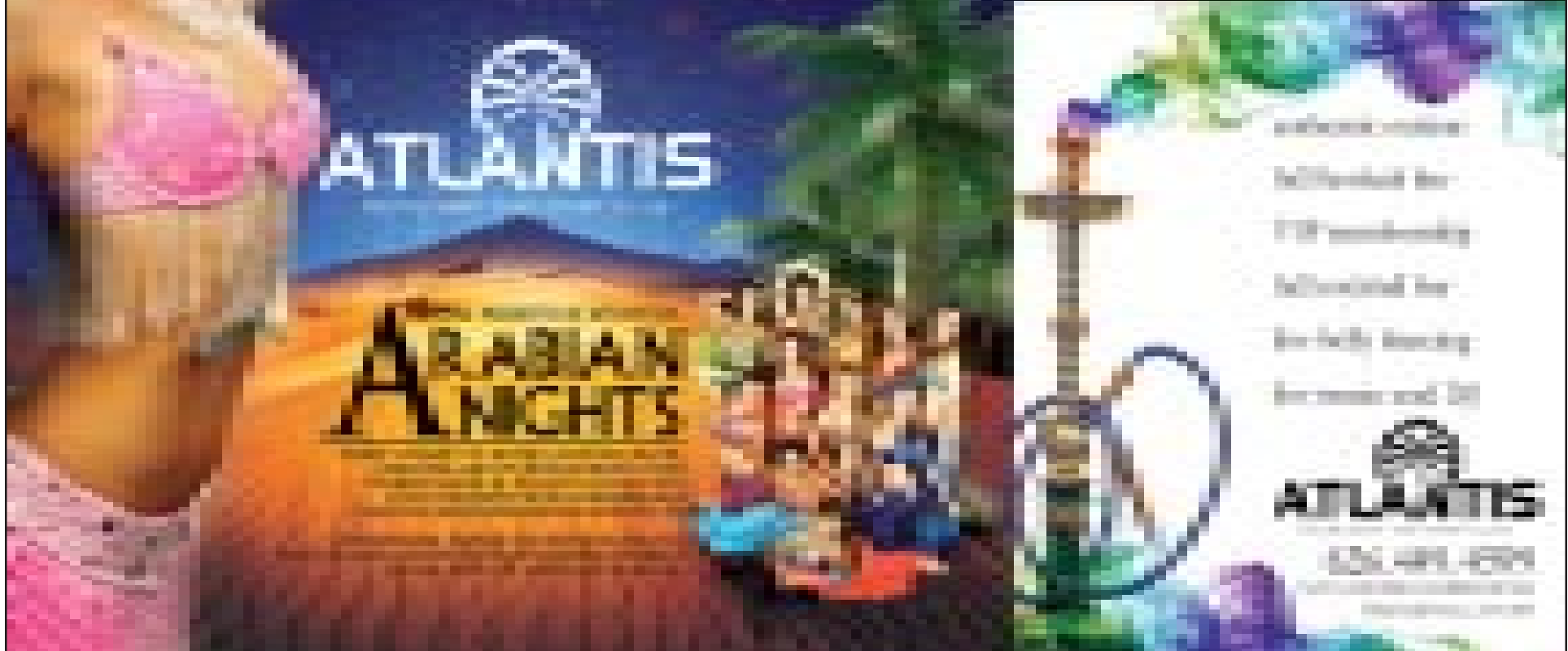
սումնասիրում եմ, ես դեռ կըռում եմ, ես դեռ քննում եմ»:

«Իմ մօտեցումը զուտ քաղաքական էր, ես չեմ կարող առաջնորդուել էմոցիաներով, արկածախնդրութիւնը խորթ է իմ խառնուածքին: Մինչեւ ես չիմանամ իմ կատարելիք քայլերի արդիւնաւէտութիւնը, ես քայլ չեմ անի», - յայտարարել է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը:

«Ինչպէս ասում են, կանդիդատի դեռ չի հասել: Եւ դժուար է հասցնելը, ինչպէս ասացի: Դժուար է, որովհետեւ հեռուստատեսութիւնը 17 ալիքով ամէն օր մտնում է երկու միլիոն հայի տուն: Դա յաղթահարելու ձեւերը մենք պէտք է գտնենք», - ասաց Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը՝ կրկնելով, որ դեռ որոշում չունի, եւ երբ ունենայ, «այո» կամ «ոչ» որոշում, ապա կը փաստարկի իր որոշումը, որը կը լինի համոզիչ: «Սակայն մի բանում մի կասկածէք: Եթէ տեսնեմ, որ եւ օգտակար դերակատարութիւն կարող եմ ունենալ այս ժողովրդին եւ մեր երկիրը, մեր պետութիւնն այս վիճակից դուրս բերելու, ես որեւէ ջանք չեմ ինստի», - եզրափակելով ըսաւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան:

Սեպտեմբեր 24-ին Լեւոն Տէր-Պետրոսեան ներկայ եղաւ Մուսալեռան հերոսամարտին նուիրուած տօնական միջոցառման, ուր հասարակութեան կողմէ արժանացաւ Չերմ ընդունելութեան:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀՆԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ



ԱԶԳԱՅԻՆ

ՐՆԴԿԱՍՏԱՆ ԵՒ ՐԱՅԱՍՏԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՐ ԴԱԻԹԵԱՆ

Այս տարի Հնդկաստան նշեց իր անկախութեան 60րդ տարեդարձը, իսկ Հայաստան՝ 16րդը: Բոլորիս լիջողութեան մէջ տակաւին թարմ է, թէ ինչպիսի՞նք պայմաններու տակ Հայաստան անկախացաւ եւ ինչպիսի՞նք զարգացումներ արձանագրուեցան ու կ'արձանագրուին անկէ ի վեր: Այս յօդուածով, մեր նպատակը չի ծանրանար Հայաստանի անցած ուղիին վրայ, այլ՝ թուել Հնդկաստանի անցած ուղիին կարգ մը յատկանշական երեւոյթներ եւ... դասեր քաղել:

Մօտ 300 տարիներու Անգլիական մասնակի թէ՛ ամբողջական գաղութատիրութենէ ետք, 1947ին Հնդկաստան տիրացաւ իր անկախութեան: Անկախացաւ, Փաքիստանի հետ բաժանման բախումներուն երկուստեք զո՛հ գացած աւելի քան մէկ միլիոն գոհերու, 13 միլիոն տեղահանուածներու եւ միլիոնաւոր ուղբեր արժող կալուածներու եւ սեփականութեանց աւերածութեանց եւ վնասներու զնով: Դարեր ու գաղութատիրութենէ նոր դուրս եկող Հնդկաստան մը ամէն տուեալները ունէր միւրճուելու անհատուած վէճերու, ներքին պառակտումներու եւ եղբայրասպան կռիւներու մէջ, որոնք երկիրը կրնային տանիլ գահավէժ ուղիով դէպի խորտակում: Նորանկախ Հնդկաստանը բաղկացած էր զանազան կրօններու, համայնքներու, մշակութիւններու եւ դասակարգերու խառնիճաղանձէ, ուր կը խօսուէին իրարու անհասկնալի 35 լեզուներ: Անջատողական շարժումներ, դասակարգային (caste) պայքարներ, լեզուական իրաւունքներու պաշտպանութեան առթած բախումներ, թէ կրօնական խռովութիւններ անպակաս էին: Այս բոլորը լաւագոյն պատեհութիւնը կրնային հայթայթել օրուան դեկավարութեան, հաստատելու բռնատիրական վարչակարգ մը, (ինչպէս եղաւ գաղութատիրութենէ դուրս եկող շատ մը նորանկախ երկիրներու պարագային) պատճառաբանելով որ ժողովրդավարութիւնը կրնայ արգելակել երկրին զարգացումը եւ այս խառնիճաղանձէն ժամանակից պետութիւն մը ստեղծելու կարելիութիւնը: Սակայն Հնդկաստանի կերտիչներու հեռատեսութիւնը, Մահաթմա Կանտիին սկսեալ, եւ անոնց անյողող համոզումը որ օրէնքի գերակայութիւնը եւ ժողովրդավարութիւնը լաւագոյն եւ ամենահաստատ

ուղին է երկրին զարգացման, կրցաւ յաղթահարել անկարելի նկատուած ամէն խոչընդոտ եւ Հնդկաստանը դարձնել աշխարհի մեծագոյն ժողովրդավար պետութիւնը, ուր ամէն տուեալները ունի դառնալու 21րդ դարու հականերէն, գերուժերէն մին: Հնդկաստանի առաջին եւ ամենէն երկարակեաց վարչապետը, ժաւահարլալ Ներհրու (1947-1964), իր ամբողջ քաղաքական կեանքի ընթացքին, իր ժողովուրդին մէջ սերմանեց ժողովրդավարութեան սովորութիւնները՝ արհամարհանք բռնապետներու հանդէպ, յարգանք խորհրդարանական ընթացակարգերու հանդէպ եւ հաստատուն հաւատք սահմանադրական կարգերու հանդէպ: Չի շահագործելով իր իշխանութիւնը, այլ յարգելով երկրի օրէնքներն ու ժողովրդավարական կառուցները, ան ցոյց տուաւ իր ժողովուրդին, թէ ինչպիսի վարուելակերպ ու կենցաղ պէտք է որդեգրեն: Առիթով մը, երբ ան հրապարակաւ այլանեց դատաւոր մը, յաջորդ օրն իսկ ներողութիւն ինդրեց նոյն դատաւորէն եւ նամակ մը գրեց Հնդկաստանի գլխաւոր դատախազին, ներողամտութիւն հայցելով իր այդ արարքով արդարադատութիւնը անտեսած ըլլալուն համար: Հակառակ անոր որ իր իշխանութեան մրցակից չկար, ան երբեք չի մոռցաւ որ ինք իր իշխանութիւնը կը ստանար ժողովուրդէն ու հետեւաբար միշտ մնաց մատչելի այդ ժողովուրդին: Իր անձնական օրինակով ան երկրին ժողովրդավարական կառուցները օժտեց այնպիսի արժանիքներով, որ զանոնք հեռու պահէ ամէն տեսակի բռնապետներու ոտնձգութիւններէն: Իր աւանդը այնքան մեծ էր, որ տարիներ ետք, երբ իր դուստրը՝ Ինտրիա Կանտին, Յունիս 1975էն մինչեւ Փետրուար 1977 երկրին մէջ ստիպողական վիճակ յայտարարած էր, գիտակցեցաւ որ իր այդ քայլը սխալ էր ու հետեւաբար պարտք զգաց ներկայանալ ժողովուրդին եւ ազատ ու արդար ընտրութիւններ կայացնել: Ան պարտուեցաւ այդ ընտրութեան եւ ընդունելով պարտութիւնը տեղի տուաւ: Հնդկաստանի նման դասակարգերէ (caste system) բաղկացած երկրի մը մէջ, ուր ամենէն վարի խաւը «անհպելի» իր (այսինքն տարբեր խաւի մարդիկ անոնց չէին դպչէր իսկ), ով կրնար երեւակայել որ պիտի գար օր մը, որ այդ խաւէն

կին մը՝ Քումարի Մայալաթի, պիտի դառնար երկրին ամենէն մարդաշատ նահանգին՝ Ութար Փրատեշի նախարարապետը: Երեք տարիներ առաջ, Հնդկաստան ժողովրդավարութեան մեծ դաս մը եւս տուաւ աշխարհին, երբ 81% հին տուներէ բաղկացած այս երկրին մէջ, Կաթողիկէ համայնքի պատկանող մը (Սոնիա Կանտի) շահեցաւ ընտրութիւնները, սակայն չուզելով ստանձնել իր իրաւունքը եղող վարչապետի պաշտօնը, գայն գիջեցաւ Սիխ համայնքի ղեկավարի մը (Մանմոհան Սինկհ), որը վարչապետութեան պաշտօնի երդումը ընդունեց իսլամ նախագահի մը (Ա. Ապտուլ Քալամ): Կարգալէ ետք Հնդկաստանի մասին վերեւ նշուածները, հիմա մտաբերեցէ՛ք թէ ինչպէ՞ս վարուեցանք մենք, հայերս մեր անկախութենէն ասդին: Հատուածական կիրքերէ ու անհատական փառասիրութիւններէ տարուած, ինչպէ՞ս սկիզբէն իսկ պառակտումներու տեղի տրուեցաւ, անտեսելով ազգային գերագոյն շահերը: Ժողովուրդ Չախշախիչ մեծամասնութեան ազատ բուհով եւ արդար ընտրութեանց որպէս արդիւնք իշխանութեան հասած մեր առաջին նախագահ ինչպէ՞ս «ապագային» ու «դաւանան» որակուեցաւ, թշնամական կիրքեր սերմանելով ժողովուրդի տարբեր հատուածներու մէջ, երկրէն ներս ինչպիսի՞նք խառնարարական արարքներ ծրագրուեցան ու գործադրուեցան եւ կամ երեւան եկան: Եղբայրասպան արարքներու ինչպիսի՞նք շարան մը գործադրուեցաւ, հասնելով մինչեւ Հոկտեմբեր 27ի ահաւոր աղէտը: Սահմանադրական ինչպիսի՞նք ահաւոր խախտումներ կատարուեցան: Արդարադատութեան ինչպիսի՞նք գեղձումներ եղան: Մարդ-

կային իրաւանց ինչպիսի՞նք ոտնակոխումներ եղան նախագահական պաշտօնը «տղամարդ» հասկացողութեան հետ շփոթող ինչպիսի՞նք խղճալի մտայնութիւն դրսեւորուեցաւ: Ինքզինքնին օրէնքէն վեր դասող իշխանիկներու ինչպիսի՞նք անպատկառ երեւոյթներու ակնաստես եղանք: Պարզ ժողովուրդի իրաւունքներուն ինչպիսի՞նք ոտնահարումներու ակնաշաղուր եղանք: Աթոռամոլութեան հաշուց ինչպիսի՞նք ազգային ռազմավարական արժէք ներկայացնող հաստատութիւններու «գոյք պարտքի դիմաց» անխիղճ վաճառքներու ակնաստես եղանք: Արցախի ազատագրութեան հիասքանչ ձեռքբերումը ինչպիսի՞նք շահագործումներու ենթարկուեցաւ: Ու դեռ կարելի է երկարել շարքը ահաւոր սայթաքումներու:

Այս բոլորէն ետք ինչո՞ւ կը զարմանանք, որ անկախութեան նախօրեակին աւելի քան 4 միլիոն հաշուող Հայաստանը մօտ կիսով դատարկուած է: Ժողովուրդի մեծ խաւ մը աղքատութեան մէջ կը տուայտի: Իշխանութիւն ու վերնախաւ անջատուած են ժողովուրդէն ու կ'արհամարհեն զանիկա: Ժողովուրդը կորսնցուցած է ամէն վստահութիւն իշխանաւորներու նկատմամբ ու դարձած անտարբեր իր հարագատ երկրի ճակատագրին հանդէպ:

Մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակուի այս գահավէժ ընթացքը: Ե՞րբ պիտի զգաստանանք ու հետեւինք Հնդկաստանի օրինակին:

Յ.Գ. Այս յօդուածին համար օգուտած ենք ՄԱԿ-ի նախկին քննիչաւոր Եմիլիոն Գալանտի «Ինչպէս Հնդկաստան յաղթեց անհաւանականութեան» գրութեանը:

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year) * \$50,00 for USA
* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
Address: -----
City: ----- State:----- Zip Code:----- Country: -----
Tel :----- Fax : -----

1975-2005
33
ANNIVERSARY

Life, Health, Group Health
Disability, Long Term Care

NEW YORK LIFE

ԱՊԱՐՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԵՐ
ԱՆՐԱԺԵՇՏ Է

ԵՐՔԵՔ ՈՒՅ ՏԷ ՎԵՐԱԲՆՆԵԼՈՒ
ՅԵՐ ԱՊԱՐՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՍԻԱՍԱՆԹՕ
ՄԱՐՈՆԵԱՆ

818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway, Glendale, CA 91205
E-mail: B.Maronian@AOL.com ONE EIGHT HUNDRED FOUR 'HAI-TAD'



ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԻՐԱՔԵՆ ԱՆԴԻՆ, ԻՐԱՆ ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ, ԸԱՍՆԵԼՈՒ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԻՐԵԱՆ

Իրաքեան թնճուկը կը շարունակէ մնալ ոչ միայն ամերիկեան, այլ համաշխարհային ուշադրութեան կեդրոնը: Առջի շաբաթը հանդիսացաւ Զօր. Փետրառուսի եւ դեսպան Բրոքքըրի շաբաթը, Գոնկրեսէն մինչեւ հեռատեսիլի բազմաթիւ կայանները: Պէտք է ընդունիլ որ Փետրառուս ոչ միայն լաւ գիտնորական մըն է, այլ նաեւ լաւ խօսող եւ վերլուծող մըն է քաղաքական հարցերու: Ի պատիւ իրեն պէտք է խոստովանիլ որ բաւականին թեթեւցուց նախ, Պուշի բեռը, այնքան մը որ տեմքրաթն երը նոյնիսկ գինք ամբաստանեցին Սպիտակ Տան խօսնակը հանդիսանալու յանցանքով, բան մը որ Փետրառուս ամբողջովին մերժեց: Ան լիովին ուրացաւ իշխանութեան տեսակէտները պարզաբանելու պատասխանատուութիւնը եւ պնդեց որ ինչ որ ինք կ'ըսէր իր սեփական կարծիքներն էին, անկախ իշխանութեան տեսակէտներէն: Ամէն պարագայի, Փետրառուս հետեւեալ կարծիքները կը յայտնէր, զորս կը ներկայացնենք ստորեւ:

ա. Շնորհիւ ամերիկեան եւ իրաքեան զօրքերու համատեղ գործողութեանց, իրաքեան որոշ շրջաններ, ինչպէս Սուրիոյ սահմանակից Անպար շրջանը, կարելի եղած է որոշ խաղաղութիւն եւ ապահովութիւն ձեռք ձգել: Յարաբերական այս յաջողութեան մէջ, կարեւոր դեր ունի նախ, Պուշի իրաք ուղարկած 30,000 զինուորական ուժը, զոր անգլերէնով յաւելուած (surge) կոչեցին պատասխանատուները:

բ. Ամերիկեան զօրքերու տուն-

դարձին հարցով, Փետրառուս յոյս յայտնեց որ այս յաւելեալ զօրքը, այսինքն 30 հազարը, կարելի է վերադարձնել յաջորդ քանի մը ամիսներու ընթացքին, եթէ պայմանները արտօսեն: Փետրառուս յատկօրէն ըսաւ որ նոյնիսկ այս 30 հազարի տունդարձէն ետք, ամերիկեան 140 հազար զօրքը շատ հաւանաբար շարունակէ մնալ Իրաք:

գ. Զօր. Փետրառուս ամերիկեան հանրային կարծիքին յատկօրէն բացատրեց երկու կարեւոր երեւոյթներ:

- Իրաքի սիւննի դեկավար շրջաններու գործակցութիւնը, յատկապէս Անպարի շրջանէն ներս, պայքարելու ըմբոստ, ահաբեկիչ տարրերու դէմ, որոնք ըստ իրեն, Ալ-Քալիտա, Պըն Լատրնի խումբերն կը պատկանին:

- Իրանեան իշխանութեանց նեցուկը շիի համայնքին, թէ գիտնորական, թէ նիւթական եւ թէ քաղաքական մարզերու մէջ:

դ. Ըստ Փետրառուսի եւ դեսպան Բրոքքըրի, Իրաքեան իշխանութիւնը, վարչապետ Նուրի էլ Մալիքի դեկավարութեամբ, միայն մասնակի կերպով կը յաջողի իրմէ ակնկալութիւնները իրագործել: 18 կարեւոր ակնկալութիւններէն միայն 7ը հարց կարելի եղած է ձեռք ձգել: Անդին, կառավարութենէն գրեթէ հրաժարած են Մոքթատա Սատրի կողմնակից 30 շիիներ, Մալիքին ձգելով միայն 108 կողմնակիցներու, այսինքն փոքրամասնութեան հասցնելու:

Մէկ խօսքով, Փետրառուս եւ Բրոքքըր վերիվարոյ պիտի շարունակեն Պուշի ցարդ հետեւած ընթացքը, սպասելով աւելի յաջող արդիւնքներու:

ՆՈՐ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐ
Ամերիկա երկխօսութեան մտած է Իրանի հետ: Յայտնի եղաւ որ Զուիցերիոյ մէջ ամերիկեան կառավարութիւնը կը շարունակէ ունենալ խօսակցութիւն Իրանի իշխանութեան հետ, շփումներ, որոնց բնոյթը առ այժմ գաղտնի կը մնայ, եւ սակայն յստակ է թէ կը վերաբերի թէ Իրանեան յատուկ միջամտութեան Իրաքեան կացութեան ներս, եւ շատ հաւանօրէն, նաեւ Իրանի նախապատրաստութեան իր վրայ որեւէ յարձակումին, հակադարձելու: Իրանի իսկ խոստովանութեամբ, իր թիւ 3 ճանչցուած հրթիռները պատրաստ են արձակուելու թէ Իսրայէլի եւ թէ ամերիկեան որոշ շրջաններու վրայ, եթէ Իրան ենթարկուի զինուորական յարձակումի ամերիկեան կամ իսրայէլեան ուժերու կողմէ:

Այս ուղղութեամբ արժէ չիշել որ Ֆրանսա, Սարքոյի իշխանութիւնը, իր արտաքին գործոց նախարար՝ Քուշ ներին իսկ յայտարարութեամբ գրեթէ սպառնալիքի ձեւով, ուղղուած Իրանի, կոչ կ'ընէր Իրանի հիւլէական հետապնդումներու դադարեցման: Հակառակ պարագային, նոյնիսկ զինուորական միջամտութիւն թելադրելով: Առ այժմ, ամերիկեան տրամադրութիւնը, դիւանագիտական եւ տնտեսական ճնշումներու մասին է, թէ եւ բոլոր ընտրութիւններն սեղանի վրայ դրուած են:

Այս նոր զարգացումներու ծիրէն ներս, յստակ չեղաւ թէ Իսրայէլեան օդանաւները ինչ թիրախ-

ներու վրայ յարձակում գործեցին Հիւսիսային Սուրիոյ մէջ: Ենթադրութիւններ կան որ Սուրիոյ մէջ հիւլէական կեդրոններ կան, գործակցութեամբ Հիւսիսային Քորիայի, որոնց վրայ հրէական օդանաւերը յարձակում կատարեցին: Ընթերցողները կը չիշեն որ Իսրայէլ նոյնը ըրաւ Իրաքեան կեդրոններու վրայ, 1981 թուականին, Սատտամ Հիւսէյնի օրով: Յստակ չէ թէ Իսրայէլեան օդանաւները ինչ ուժակոծեցին Սուրիոյ մէջ: Եղածը միայն ենթադրութիւններ են: Նոյնիսկ Սուրիա այս մասին տակաւին կը լսէ:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՊԱՐԱԳԱՆ

Մտահոգիչ եւ պայթուցիկ վիճակ գոյութիւն ունի Լիբանանէն ներս, ուր նախագահի ընտրութիւն պէտք է տեղի ունենայ Սեպտեմբեր 25ին: Նախկին Զօրավար Աունի թեկնածութիւնը կը պաշտպանուի Հրզպալլայի կողմէ, իսկ Մարտ 14ի ուժերը կը մերժեն այս թեկնածութիւնը, եւ այլ դէմքեր առաջարկելով: Եթէ համաձայնութիւն չգոյանայ անձի մը շուրջ, զինուորական թէ քաղաքական, կրնայ լուրջ դէպքերու առիթ տրուի, դէպքեր որոնք կը սպառնան Լիբանանի ապահովութեան եւ ամբողջակամութեան: Պէտք է մաղթել որ իրապաշտ մօտեցում մը որդեգրուի եւ երկրին խնայուի քաղաքացիական ընդհարում եւ արիւնահոսում: Այս մէկը մաղթանքի եւ յոյսի սահմաններու մէջ կը մնայ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր, եւ կը ցանկանաք զանոնք նուիրել Կայծ Երիտասարդական Սիւնթեան գրադարանին՝ ապա առաքեցէք հետեւեալ հասցեով: G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐՈՒ ԵՐԵԿՈՅ

Նուիրում՝
Ս. Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 120 ԱՄԵԱԿԻՆ

Կազմակերպութեամբ՝ **ՓԱՐԱՄԱԶ ՄԱՍՆԱՃԻԻՂԻ**



Երեկոն պիտի խանդավառէ՝ Սիրում երգիչ
ՀՐԱԶ ՊՕՂԱՐԵԱՆ եւ իր նուագախումբը

Ծաբաթ 20 Հոկտեմբեր 2007, երեկոյեան ժամը 8.30-ԷՆ սկսեալ
Հ.Մ.Մ.-ի Կարօ Սողանալեան սրահին մէջ 1060 N. Allen Ave., Pasadena

Տեղերը ապահովելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն
(213) 624-6451 - Մանուկ ԿԱՄ (626) 429-8366 - Ծովիկ

Մուտքի նուէր՝ 40 տոլար

ՓԱՌԱՏՈՆ

15 ԸԱԶԱՐ ԸԱՅԵՐ ՆԵՐԿԱՅ ԵՂԱՆ ԸԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒՐՈՒԱԾ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՓԱՌԱՏՈՆԻՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

րեր, հայ եւ օտար թերթերու թղթակիցներ:

Ժամը 12:30ին գործադրուեցաւ օրուան պատշաճ յայտագիր մը: Հանդիսավարներ Ստեփան Յովակիմեան (հայերէն) եւ Շողիկ Թաւուքճեան (անգլերէն) ջերմօրէն ողջունեցին մեր փառապանծ Հայրենիքի անկախութեան 16րդ տարեդարձը, հայրենի ժողովուրդին մաղթելով խաղաղ ու բարգաւաճ կեանք ու պայծառ ապագայ:

Լոս Անճելոսի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան աւագ հիւպատոսի Հայաստան գտնուելուն պատճառաւ ելոյթ ունեցաւ փոհ-հիւպատոս Տիար Յ. Կոճոյեան: Ան շնորհաւորեց բոլոր հայերը եւ

Օրուան խանդավառութիւնն էր գագաթնակէտին հասաւ գեղարուեստական պատշաճ յայտագրի գործադրութեամբ: Տպաւորիչ էին «Լիլիա» հայկական պարի համոյթի կատարումները (գեղարուեստական ղեկավար Լիլիա Մարգարեան), ինչպէս նաեւ անուանի ջութակահար Ալէնի ելոյթը, իրենց ուրոյն երգացանկով եւ նուագախումբերով հանդէս եկան շնորհալի երգիչներ Ժողէֆ Գրիգորեան, Արմէն Ալոյեան, Ատիս Հարմանտեան, Սաֆօ, Սամուէլ Սահակեան, Յարութ Յակոբեան, Հրաչ Պողարեան, մանկական երգչուհի Մակի, Մարի Music Entertainment: Յատուկ հրաւերով ամերիկեան եւ հայկական երգերով ելոյթ ունեցաւ Տանիէլ Տէգլըրը:



հակիրճ տեղեկութիւններ տուաւ մեր Հայրենիքի անցնող 16 տարիներու ընթացքին արձանագրած նուաճումներուն եւ ապագայի փայլուն հեռանկարներուն մասին: Հայ ժողովուրդի մեծ սօնին

Օրուան ընթացքին տեղի ունեցան նաեւ նարտիի մրցաշարք եւ փոքրերու յատուկ մնայուն ժամանցի այլազան խաղեր: Այս առթիւ վիճակահանութեան դրուած էին բազմաթիւ պար-



Armenian Independence Day Festival Photos by: K. Bekarian, C. Hovagimian & R. Koroghlian



առիթով շնորհաւորական ելոյթներ ունեցան նաեւ Կլէնտէյլի քաղաքապետ Արա Նաճարեան, Գալիֆորնիոյ գոնկրէսի անդամ՝ Փոլ Գրիգորեան, Կլէնտէյլի քաղաքապետական խորհուրդի անդամներ՝ Ֆրէնք Գինթերօ եւ Պապ Եուսուֆեան, Կլէնտէյլի դպրոցներու խորհուրդի անդամ Նայիրի Նահապետեան եւ «Քաջ Նազար» երգի-ծաթերթի խմբագիր Յովհաննէս Պալայեան:

գեւներ, որոնց մեծագոյնն է KIA ընկերութեան տրամադրած ինքնաշարժը:

Հայաստանի անկախութեան տարեդարձի արդէն աւանդութիւն դարձած 9րդ տարուան տօնախմբութիւնը տեւեց մինչեւ մթնշաղի ուշ երեկոյ: Բազմահազար հայորդիներ, ազգային հպարտութեամբ աուլցուն, զբօսայգիէն մեկնեցան խանդավառ օրուան մը լաւագոյն սպաւորութիւններով եւ մեծ կարգապահութեամբ:

Կը շնորհաւորենք փառատօնի կազմակերպիչ յանձնախումբը իր այս առաւել բազմամարդ եւ յաջող ձեռնարկին համար:

Այս բարեբաստիկ առիթով շնորհաւորական եւ բարեմաղթութիւններու ուղերձներ ղրկած էին Գալիֆորնիոյ կառավարիչ Առնոլտ Շուէրձնեկըրը եւ Լոս Անճելոս Գաւառի վերակացու Մայք Անթոնովիչ:

Հ.Բ.Ը.Մ. ԱՐՏԱԿԱԶՊ ԹԱՏԵՐԱՆՈՒՄԲ



ՎԵՆԵՏԻԿՅԻ ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿՆԵՐԸ

Կատակերգութիւն 2 արարով

Հեղինակ՝ ԳԱՐԼՕ ԿՈՒՏՈՆԻ
Բեմադրիչ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԹԱՄԵԱՆ

ԿԻՐԱԿԻ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 23 - ԿԱՍԱ - ԺԱՄԸ 5:00-ԻՆ, \$75

Շաբաթ, Սեպտեմբեր 8, 15, 22, 29 - ժամը 8:00-ին
Կիրակի, Սեպտեմբեր 9, 16, 30 - ժամը 6:00-ին
Շաբաթ, Յոկտեմբեր 6 - ժամը 8:00-ին
Կիրակի, Յոկտեմբեր 7 - ժամը 6:00-ին

ՍՈՒՏՔԻ ՆՈՒԵՐ \$25

Հ.Բ.Ը.Մ. Մանուկեան Կեդրոնի Արտաւազդ Թատրասարահ
2495 E. Mountain Street, Pasadena

Տոմսերը կարելի է ստանալ
• Հ.Բ.Ը.Մ. Գրասենեակ 626-794-7942
• Ապրիլ Գրատուն 818-243-4112 • Պերճ Գրատուն 818-244-3830
• Հ.Բ.Ը.Մ. Մանուկեան-Տեմիրճեան Վարժարան 818-883-2428

ՓԱՌԱՏՈՆ

15 ՀԱՋԱՐ ՀԱՅԵՐ ՆԵՐԿԱՅ ԵՂԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒՐՈՒԱԾ ԺՈՂՎՐԴԱՅԻՆ ՓԱՌԱՏՈՆԻՆ



Massis Weekly

Volume 27, No. 34

Saturday, SEPTEMBER 29, 2007

Levon Ter-Petrosian Ends Silence, Blasts Criminal Regime "Institutionalized Mafia-Style Regime Has Plunged Armenia Into the Ranks of Third World Counties"

YEREVAN -- Former President Levon Ter-Petrosian broke his nearly decade-long silence last Friday with an unusually harsh attack on the current authorities in Yerevan which he branded "criminal and corrupt" and accused of turning Armenia into a "third world country."

Making his first public speech since his dramatic resignation in 1998, Ter-Petrosian said he has still not decided whether or not participate in the upcoming presidential election. He also reiterated his belief that Armenia's sustainable development is impossible without a resolution of the Nagorno-Karabakh conflict and the opening of its borders with Azerbaijan and Turkey.

"I have not made a decision yet," Ter-Petrosian told hundreds of admiring and expectant loyalists who gathered at a Yerevan hotel to celebrate the 16th anniversary of Armenia's independence. "I am still examining, weighing up, considering things. My approach is purely political. I can't be guided by emotions. Adventurism is alien to my character."

"Until I know the effectiveness of my would-be steps, I won't take steps. Of course, there is a change of atmosphere, a change of mood but in my view, but it has not yet, so to speak, come to a boil," he said.

The remarks will reinforce the widely held belief that Ter-Petrosian is not sure that he is popular enough to

mount a serious challenge to Prime Minister Serzh Sarkisian, the reputed election favorite. Many Armenians apparently continue to associate their 62-year-old former leader with severe hardship they had suffered following the Soviet collapse and the outbreak of the war in Nagorno-Karabakh. Armenia's current leadership has exploited that sentiment to keep Ter-Petrosian and his allies on the political sidelines ever since forcing them out of power in February 1998.

Ter-Petrosian, who has been touring the country to gauge popular support for his comeback for the past several weeks, said that he would have trouble getting his message across. He emphasized the fact that all major Armenian TV stations are controlled by or loyal to the Kocharian-Sarkisian duo. "We must find ways of overcoming that," he said.

Ter-Petrosian indicated that he also needs to build broad-based opposition support for his presidential bid and does not think that his traditional support base, mainly made up of his Armenian Pan-National Movement (HSH) party, alone can help him make a strong election showing. "The only way to get rid of these authorities is the



Former president Levon Ter-Petrosian speaking during Independence Day celebration

consolidation of all sound political, public, intellectual and spiritual forces around a single [presidential] candidate," he said.

The Ter-Petrosian camp also comprises several HSH splinter groups as well as Armenia's most radical opposition party, Hanrapetutyun. None of the other major opposition parties has publicly voiced support for the reclusive ex-president's return to power.

Echoing the Hanrapetutyun leaders' discourse, Ter-Petrosian described regime change as the chief national priority. "We have an institutionalized mafia-style regime which has plunged

Continued on page 2

EU Insists on Closure of Armenian Nuclear Power Plant

YEREVAN -- Euroatom is ready to provide Armenia with a 200m euro preferential loan to close down the Armenian nuclear power plant, Gunnar Wiegand, the acting director of the general directorate of the European Commission on External Affairs for Eastern Europe, South Caucasus and Central Asia said at a news conference in Yerevan today.

He said that the issue of shutting down the Armenian nuclear power plant was discussed during the eighth session of the Armenia-European Union Cooperation Committee. He said that the European Union continues to insist on the soonest closure of the plant in Armenia based on security considerations, as it [the plant] was built back in Soviet times and does not comply with the contemporary nuclear security requirements.

Wiegand said that the loan will be a targeted one and cannot be used for building a new nuclear power plant in Armenia.

Asked by an Arminfo correspondent about the EU's position on the Armenian government's intention to build a new nuclear power plant, Wiegand said that the EU is concerned with security issues in the region, but is not ready to stimulate the implementation of a project on the construction of a new nuclear plant.

Symbolic Torch Relay in Armenia Event Uniting Genocide Survivors Calls for End to Darfur Atrocities

Dream for Darfur, a global advocacy campaign, has organized an "Olympic Torch Relay" which aims to use the Olympic ideals of peace and international cooperation to raise awareness of Darfur as a step toward building an international anti-genocide movement for the future.

A special event was held at the Tsitsernakabert Genocide Memorial, where His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, the Archbishop of Canterbury Rowan Williams, Armenian Genocide survivors and other human rights activists joined together for a symbolic torch lighting ceremony honoring genocide victims and survivors worldwide.

Archbishop Williams lit the torch from the eternal flame and passed it among survivors of genocide in remembrance of all those who lost their lives in Darfur and in previous atrocities.

"Today, we honored victims and survivors of genocides of the past century, linking them together through our passing of a torch signifying the hope that we share for an end to the violence in Darfur," said Archbishop

Williams. "I join these survivors in standing up to say that although the international community has stood by silently again and again while the blood of innocent human beings is shed, we must now make the phrase 'never again' a reality."

"This flame honors those who have been lost and those who suffer; this flame celebrates the courage of those who have survived; this flame represents the hope we all share for an end to the violence and a safe return home," said Omer Ismail, a Sudanese survivor from Darfur living in the U.S.

Armenia was the third stop on the Olympic Torch Relay that began on August 9 near the Darfur border exactly one year before the summer Olympics to call attention to the constructive role that China could play in the Darfur crisis. On August 15, the torch was lit in Kigali, Rwanda, at a site where thousands of Tutsis were killed after UN forces withdrew.

After Armenia, the torch will travel to various countries, including the U.S. where a relay will be held in 25 states.

Archbishop of Canterbury Visits Armenia

YEREVAN -- The Archbishop of Canterbury Rowan Williams, head of the worldwide communion of Anglican Churches, ended on Tuesday a four-day visit to Armenia which he said will strengthen their cordial ties with the Armenian Apostolic Church.

Williams was greeted by Catholicos Of All Armenians Karekin II at the Armenian Church headquarters in Echmiadzin on Saturday.

"During your visit we will have an opportunity to jointly pray for and reflect on cooperation, love and unity of the Christian Churches and further strengthen the existing friendly links between the Armenian and Anglican Churches," Catholicos Karekin II said, according to his press office.

The two clergymen spent the next three days visiting churches and other religious institutions in Echmiadzin, Yerevan and other parts of the country. They also attended on Monday an official reception organized by the British embassy in Armenia in connection with the 81st birthday anniversary of Britain's Queen Elizabeth II. The diplomatic event was held at Catholicos Karekin II's official residence in Echmiadzin.

Archbishop Williams's itinerary in Armenia also included a visit to a prison near the town of Abovian where he familiarized himself with the plight of its more than 150 inmates, all of them



Archbishop of Canterbury Rowan Williams planting a tree at the Tsitsernakabert Genocide Memorial Park

women and juveniles. "My impression is that conditions are improving," he told reporters there. "There is still some way to go. But I have seen conditions in other countries that are worse than these."

Archbishop Williams and Catholicos Karekin II took a particular interest in a 7-year-old girl who was born in the prison just months after her pregnant mother was jailed for murder. The 27-year-old woman told them that her main wish is to be able to raise her daughter in freedom.

Global Corruption Survey Finds No Improvement In Armenia

Endemic government corruption in Armenia has not decreased in the past year despite Armenian leaders' assurances they are addressing the problem in earnest, according to an annual global survey released by an international anti-graft watchdog on Wednesday.

The Berlin-based Transparency International again rated countries of the world on a 10-point scale, with zero indicating an extremely high degree of corruption as perceived by experts, entrepreneurs and ordinary citizens.

Armenia and five other states ranked 99th out of 180 nations covered by Transparency International's 2007 Corruption Perceptions Index. It was assigned a score of 3.0, faring slightly worse than it did in the previous CPI released one year ago. The score is based on seven corruption-related surveys conducted in Armenia by other organizations, including the World Bank.

Armenia was again judged to be less corrupt than most other ex-Soviet states, including Russia and Azerbaijan. The latter occupies 150th place in the rankings. By contrast, Armenia's other ex-Soviet neighbor, Georgia, jumped to 79th place, having seen its CPI score rise from 2.9 to 3.4.

Amalia Kostanian, head of



Kostanian and another CRD leader, Varuzhan Hochtanian, present the survey to journalists

Transparency's Armenian affiliate, the Center for Regional Development (CRD), said the findings of the latest survey are a further indication of a lack of progress in the Armenian government's stated anti-corruption efforts. She said those efforts have proved ineffectual because of their heavy emphasis on legal amendments and what she called a lack of government commitment to rule of law.

Kostanian argued that prosecution of senior government officials on corruption charges remain extremely rare. "Risks involved in corrupt practices remain very low," she told reporters.

Armenian Tycoon Hospitalized After Moscow Shooting

MOSCOW -- An Armenian wealthy businessman and pro-government parliamentarian was in critical condition on Wednesday after being assaulted in a luxury Moscow hotel in unclear circumstances.

A spokesman for the governing Republican Party (HHK) said Tigran Arzakantsian, owner of one of Armenia's largest brandy companies, was shot and stabbed in the lobby of the Metropol Hotel in the early hours of the morning.

"According to our information, the attackers were two Caucasian-looking men," the spokesman, Eduard Sharmazanov, told RFE/RL. "They both fled the scene."

Sharmazanov cited reports that the incident resulted from a gambling dispute in an exclusive casino located at Metropol. The casino management refused to confirm or deny this when contacted by RFE/RL.

"According to eyewitnesses, a fight broke out in the casino among three of the guests" shortly after 4:00 a.m. (0000 GMT)," the Russian news agency Interfax quoted a police official as saying. "During the fight, one of the participants twice shot his opponent, who has been hospitalized.... Doctors are fight-

ing for his life," the official said.

"It was in the casino of the hotel," another unnamed Russian police official told the AFP news agency. "Two unidentified attackers came up to him and stabbed him several times. He fought back, then one of them shot him in the arm. Then they ran away."

Arzakantsian underwent urgent surgery at a Moscow hospital where he was taken with serious wounds immediately after the assault. "He is still in the surgery room," the chief hospital doctor, Viktor Kaznacheyev, told RFE/RL by phone at noon. "I can't say anything else at this point."

"The operation is over," Sharmazanov said later in the day. "Doctors consider Mr. Arzakantsian's condition to be severe."

Arzakantsian, who was reelected to the Armenian parliament on the HHK ticket last May, had already been hospitalized in the Russian capital after being beaten up at another local casino in March 2006. Reports in the Armenian press likewise linked the incident to a gambling dispute, saying that the 41-year-old businessman lost as much as \$800,000 on a single night and failed to pay up. He denied those reports.

Levon Ter-Petrosian Blasts Criminal Regime

Continued from page 1

us into the ranks of third world countries," he charged. "Survival of this government gives us no chance of ever getting out of this situation."

Ter-Petrosian added that he thinks the "greatest crime" committed by Kocharian and Sarkisian was their failure to resolve the Nagorno-Karabakh conflict. He said Azerbaijan is less and less prepared to make concessions to the Armenian side because of its mount-

ing oil revenues. "From now on they will not agree to any concessions. I don't know what needs to be done to get out of this situation," he said.

Ter-Petrosian was forced to step down by his key ministers, including Kocharian and Sarkisian, after publicly advocating an internationally drafted peace plan that called for a gradual settlement of the Karabakh conflict indefinitely delaying agreement on the territory's status. His hard-line opponents rejected the pro-

Armenian Assembly to Honor Hrant Dink's Legacy At 35th Anniversary Gala in California Mrs. Rakel Dink to Accept Honor

WASHINGTON, DC -- The Armenian Assembly of America is has announced that Rakel Dink will accept the Assembly's Distinguished Humanitarian Award on behalf of her late husband, Hrant Dink, during the Assembly's 35th Anniversary Gala on November 3 in Beverly Hills, California.

One of the most prominent figures of the Armenian community in Turkey, Dink was gunned down in broad daylight outside his Istanbul office on

January 19th, in what was a blatant political assassination. A man of conviction and principle, Dink worked tirelessly to build bridges between Armenians and Turks through tolerance, goodwill, and dialogue. In 1996, he founded the bilingual Agos weekly newspapers to create a bridge to foster understanding between Armenians and Turks.

While his work earned him widespread recognition and numerous international awards, he was frequently and unfairly targeted by Turkish nationalists who labeled him a "traitor" for his public statements on the Armenian Genocide. Dink was one of many (including 2006 Nobel Prize laureate in literature Orhan Pamuk) to be charged and prosecuted under Article 301 of the Turkish Penal Code, which muzzles the press, encourages genocide denial, and creates an atmosphere of intolerance. Dink himself stood trial several times for his public comments on the genocide and was convicted in October 2005 for "insulting Turkishness" under the much-criticized law. He received a six-month suspended sentence and was set to appear in court again in March 2007 for telling a foreign journalist that the events of 1915 constituted genocide.

"Hrant Dink believed passionately in the freedom of speech, and was determined, above all to serve as a catalyst for mutual understanding between Turks and Armenians," said Assembly Board of Trustees Chairman Hirair Hovnanian. "We are honored

posed plan as "defeatist," demanding that the international mediators come up with a package peace deal that would uphold Karabakh's secession from Azerbaijan. But this did not prevent them from embracing the mediators' existing proposals that have a lot in common with the ones advocated by Ter-Petrosian.

Ter-Petrosian complained that many Armenians still do not think that their and their country's prosperity is



Rakel Dink releasing white doves during her late husband's funeral

that Rakel will join us as we pay tribute to her husband Hrant – an exceptional human being and civil rights advocate who will always be remembered for his strong leadership and commitment to peaceful change."

Dink was born in Malatya on September 15, 1954 and moved to Istanbul with his family in 1961. He received his primary and secondary education in Armenian schools before pursuing a degree in zoology from Istanbul University. Dink married Rakel on April 19, 1976, and together they had three children: Delal, Arat and Sera.

Since 1996, Dink worked as a columnist and editor-in-chief of Agos weekly, which has long been considered as the voice of the Armenian community in Turkey. Under his leadership, the newspaper frequently advocated for democratic change in Turkey and greater understanding of Armenian affairs in Turkish society.

The Assembly's Distinguished Humanitarian Award was previously presented to human rights activist Kathryn Cameron Porter.

The Assembly's 35th Anniversary Gala will take place on November 3 at the Beverly Hilton Hotel, in Beverly Hills, CA. The event will also celebrate the 30th Anniversary of the Terjenian-Thomas Assembly Internship Program. To learn more about Assembly's Gala Banquet, or to make reservations, please contact the Assembly's Western Office at (626) 577-0025 or email events@aaainc.org.

contingent on Karabakh peace. "Unless there is such understanding, I think nothing should be done and we should sit in our homes and see Armenia into a third world country whose sole capital is export of labor," he said.

Ter-Petrosian further accused the Kocharian administration of rigging elections, trampling on laws, extorting bribes from businessmen, illegally influencing courts and restricting press freedom.

Massis Weekly on the Internet
www.massisweekly.com
 Updated every Friday

World-Renowned KOHAR Symphony Orchestra and Choir Performs in First-Ever North America Tour This Fall

LOS ANGELES -- KOHAR, an internationally acclaimed symphony orchestra and choir based in Gyumri, Armenia, will grace the U.S. and Canada for the first time in an eight-city North American tour, including Los Angeles, San Francisco, Detroit, Chicago, Boston, Toronto, Montreal and New York. (Details listed below.)

KOHAR is comprised of 150 per-

forming artists, musicians, choral singers, soloists, dancers, and a pantomime, fusing the sounds of Armenian culture and heritage with classical music. KOHAR Symphony Orchestra & Choir is the only symphony orchestra that integrates symphonic-jazz music with traditional Armenian instruments to generate Armenian folkloric music in a modern rendition. Together with the most favored Armenian patriotic and popular songs, the program has been trademarked or branded as "All Time Armenian Favorites".

Less than 20 years ago, on December 7, 1988, eighty percent of Gyumri lay under rubble, as a devastating earth-

quake hit Armenia, nearly demolishing the city of Gyumri and killing 10,000 inhabitants. The brothers Khatchadourian of Lebanon—Harout, Shahe, and Nar—prompted by their hearts and able to give generously, provided much-needed assistance to a city that still lacked permanent housing and employment opportunities. The brothers did more than revive a shattered economy, they nurtured talent and excellence as well, and in the process helped to revive a downtrodden city's spirit, as they established the KOHAR Music School for gifted children, founded in 1997, in honor of their parents Kohar and Aram. The school was built in an old factory where the finest musicians were hired as instructors, using top-of-the-line instruments and classrooms furnished with the most modern equipment. In only three years, the school gave birth to a symphony orchestra and choir, under the artistic direction of Maestro Sebouh Abkarian of Cyprus.



forming artists, musicians, choral singers, soloists, dancers, and a pantomime, fusing the sounds of Armenian culture and heritage with classical music. KOHAR Symphony Orchestra & Choir is the only symphony orchestra that integrates symphonic-jazz music with traditional Armenian instruments to generate Armenian folkloric music in a modern rendition. Together with the most favored Armenian patriotic and popular songs, the program has been trademarked or branded as "All Time Armenian Favorites".

With audiences throughout the Near East and Europe and fans worldwide, KOHAR Symphony Orchestra and Choir has performed in Beirut, Lebanon; Nicosia, Cyprus; Istanbul, Turkey; and Moscow, Russia.

KOHAR Symphony Orchestra & Choir's DVD was bestowed the Intermedia Award during the World Media Festival in Hamburg, Germany in 2004. KOHAR also received the Anoush Achievement Award during

DR. George Bournoutian to Speak On Tigran the Great in Two LA Talks

Dr. George Bournoutian will give two Los Angeles-area lectures and book signings in connection with the publication of his newest work, "Tigranes II and Rome". Bournoutian will speak at Abril Books, 415 E. Broadway, Glendale, CA, on Saturday, October 6, at 8:00 p.m.; and at the Ararat-Eskijian Museum, 15105 Mission Hills Road, Mission Hills, CA, on Sunday, October 7, at 4:00 p.m. The talks will be co-sponsored by the hosting organizations and the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR).

"Tigranes II and Rome" is the first English translation of an important work of Armenian historiography and was recently published as part of Mazda Publishers Armenian Studies Series with a major grant from NAASR and other funders.

Speaker To Draw Timely Comparisons

In this lecture, Bournoutian will also draw comparisons between Roman and U.S. imperialism in the Middle East, as well as consider the varying historical pictures of Tigranes in Armenian and non-Armenian sources.

Bournoutian is also the author or translator of numerous other books, including A Concise History of the Armenian People (2002), Two Chronicles on the History of Karabagh (2004), and The Travel Accounts of Simeon of Poland (2007). He is Senior Professor of History at Iona College and has taught Armenian history at Columbia University, Tufts University, New York University, Rutgers University, the University of Connecticut, Ramapo College, and Glendale Community College.

"Tigranes II and Rome" was written by Hakob H. Manandyan (1873-1952) in Armenian and published in Yerevan in 1940. Manandyan is revered as one of the major Armenian historians of his era but very little of his work has appeared in English. His book on Tigranes represents the first serious attempt to examine the 1st century B.C. Armenian monarch without appealing to patriotic sentiments and with a grounding in Greek and Roman sources.

Armenian Monarch Forged An Independent and Powerful State

Tigranes II, well-known to Armenians as Tigran the Great, is the sole Armenian monarch who not only succeeded in unifying all the lands inhabited by the Armenians but also extended Armenian rule into Syria and northwestern Iran. He created an Armenian empire which lasted for some two decades, taking the title of "King of kings," which until then was only held by the kings of Parthia. Tigran's greatness lay in his attempt to forge an independent and powerful state and to break away from the constraints imposed upon Armenia by its geography as he tried to free Asia Minor from Persian military and political threats in the east and those of Rome in the west.

Making Available Work of An Important Scholar

According to Bournoutian, "the inspiration for this book came from Dr. Nina Garsoian's translation of Manandyan's The Trade and Cities of Armenia in Relation to Ancient World Trade, which is the only other work of his in English." Bournoutian continues, "Manandyan's scholarship is great and he has numerous important works. I felt students could benefit from such a translation. It may encourage others to translate more of his works."

NAASR Board Chairman Nancy R. Kolligian stated that "NAASR is very pleased to have helped make this important publication possible. Dr. Bournoutian continues to make important works accessible to the English-language reader, which has always been an important part of NAASR's mission. The fact that this is the first scholarly book on its subject in English makes it all the more significant."

More information about Bournoutian's lectures, "Tigranes II and Rome", or NAASR and its programs for the furtherance of Armenian studies, research, and publication may be had by calling 617-489-1610, faxing 617-484-1759, e-mailing hq@naasr.org, or writing to NAASR, 395 Concord Ave., Belmont, MA 02478.

Cities, Dates and locations of KOHAR's Americas Tour

Los Angeles :	Thursday, October 18, 2007 at 8:15 PM, Gibson Amphitheatre Universal CityWalk, Universal City, CA 91608
San Francisco:	Friday, October 26, 2007 at 8:15 PM , Nob Hill Masonic Center, San Francisco, CA 94108
Detroit:	Tuesday, October 30, 2007 at 8:15 PM , Max M. Fisher Music Center, Detroit, Michigan 48201
Chicago:	Thursday, November 1, 2007 8:15 PM, Harris Theater , Chicago, Illinois 60601
Boston:	Saturday, November 10, 2007 at 8:15 PM, Colonial Theatre, Boston, Massachusetts 02116
Toronto:	Friday, November 16, 2007 8:15 PM , Toronto Centre for the Arts – Main Stage, Toronto, Ontario, CANADA M2N 6R8
Montreal:	Sunday, November 18, 2007 at 8:00 PM , Place des Arts – Salle Wilfrid-Pelletier, Montreal, Quebec, CANADA H2X 1Y9
New York:	Tuesday, November 20, 2007 8:15 PM, Carnegie Hall – Isaac Stern Auditorium, New York, NY 10019

Tickets (\$25 - \$150) are on sale now at each venue box office, via Ticketmaster, Ticket fusion (SF only) and KoharConcert.com. Groups of 100+ may be eligible for a 10% discount, subject to availability.

For details, visit www.KoharConcert.com or call 323-469-7356.

Հայ Թելեժամեր Կը Վերադառնայ 18ը Ալիք Վրայ Ոչ թէ մէկ, ոչ թէ 2, ոչ թէ 3 Ժամ այլ Օրուան 24 Ժամերը

Շաբաթը 7 օր անվճար

Հարկ չկայ բաժանորդագրուելու - 40 Յանելեալ ալիքներ

Յանելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել Հայկական Թելեժամ (818) 982-2400

**The Armenian Teletime Is Back On Channel 18
Not 1 Hour, Not 2 Hours, Not 3 Hours But 24 Hours Per Day
7 Days Per Week, Free**

No Subscription Fee - Plus 40 Additional Channels

For info call The Armenian Channel (818) 982-2400



Third Pontifical Visit of
His Holiness Karekin II
Catholicos of All Armenians



The 80th Anniversary
of
the Western Diocese

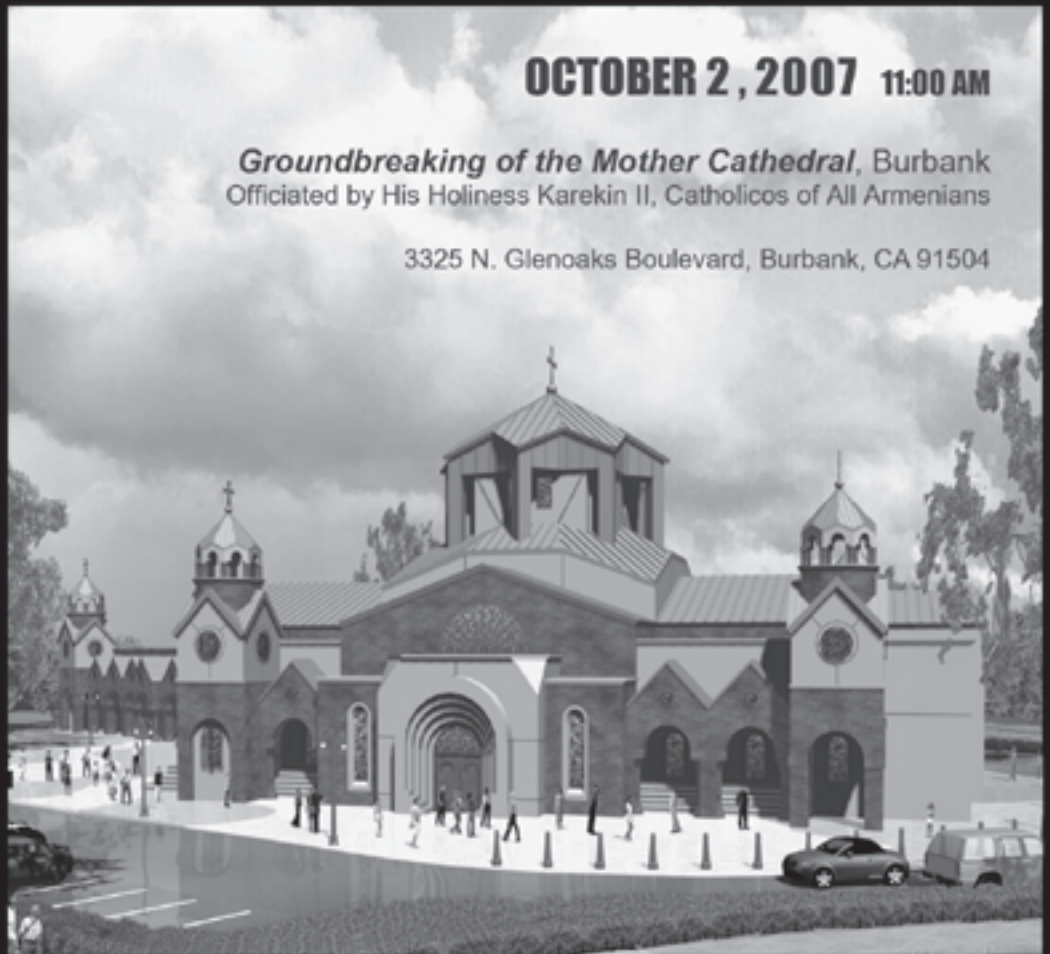


**OCTOBER 1
2007
6:00 PM**

"Hrashapar" service
at St. Gregory
Armenian Church of Pasadena
and
consecration of
the main altar
by
His Holiness Karekin II
Catholicos of
All Armenians

ST. GREGORY
ARMENIAN CHURCH

2215 East Colorado Blvd.
Pasadena, CA 91107



OCTOBER 2, 2007 11:00 AM

Groundbreaking of the Mother Cathedral, Burbank
Officiated by His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians

3325 N. Glenoaks Boulevard, Burbank, CA 91504



**OCTOBER 2
2007
5:30 PM**

80th Anniversary
Gala Banquet and
Grand
Opening of the

Taglyan
Cultural Center

Officiated by
His Holiness Karekin II,
Catholicos of
All Armenians

ST. JOHN
ARMENIAN CHURCH

1201 North Vine Street
Hollywood, CA 90038

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

Բեղմնաւոր Անցեալ
Proud Past



Լուսաշող Ապագայ
Exciting Future

AGBU SOUTHERN CALIFORNIA DISTRICT COMMITTEE

Proudly Presents the 4th Annual

AGBU SOCIETY DINNER



Honoring
**YENOVK
BALIKIAN**
AGBU Honor Member,
for his outstanding services and
total dedication to the AGBU.

Keynote Speaker
State Senator

**JOE
SIMITIAN**
California State Senate



Saturday, October 13, 2007 – 7PM

HUNTINGTON RITZ CARLTON HOTEL

DONATION \$1,000 (2 tickets)

For more information, call: 626.794.7942

**KHACHIK ABRAHAMYAN ASHOT AVAGYAN GAREGIN DAVTYAN MARINE DILANYAN HERMINE DEMIRTSHYAN
GAGIK GHAZANCHYAN ALBERT HAKOBYAN MAYIS MKHITARYAN LILIT SOGHOMONYAN**

ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION, SOUTHERN CALIFORNIA DISTRICT COMMITTEE PRESENTS

9 CONTEMPORARY ARTISTS FROM ARMENIA

AN EXTRAORDINARY ART EXHIBITION

FRIDAY, SEPTEMBER 28, 2007, 7-11PM
SEPTEMBER 29 & 30, 3-10PM

AGBU ALEX MANOOGIAN CENTER
2495 E. MOUNTAIN ST., PASADENA, CA 91104
TEL 626.794.7942



MOVING SALE !

Mission Liquor & Wines

 <p>Chivas Regal 12-Yr Scotch \$16.99 750ml \$29.99 1.75L</p>	 <p>Johnnie Walker Black Label \$19.99 750ml \$47.99 1.75L</p>	 <p>Johnnie Walker Blue Label \$129.99 750ml \$249.99 1.75L</p>	 <p>Grey Goose Vodka 750ml \$19.99 Cazadores Reposado Tequila 750ml</p>
 <p>Belvedere Vodka 750ml \$20.99</p>	 <p>Hennessy Cognac 750ml \$19.99 vs \$30.99 VSOP</p>	 <p>Russian Standard Vodka 750ml \$11.99</p>	 <p>Absolut Vodka \$13.99 750ml \$24.99 1.75L</p>
 <p>Patron Silver Tequila 750ml \$33.99</p>	 <p>Hennessy XO Cognac 750ml \$96.99</p>	 <p>Courvoisier XO Cognac 750ml \$69.99</p>	 <p>Courvoisier Cognac 750ml \$17.99 vs \$24.99 VSOP</p>
 <p>Dewar's 12-Yr Scotch 750ml \$16.99</p>	 <p>Don Julio 1942 Tequila 750ml \$89.99</p>	 <p>Cristall Vodka 750ml \$9.99</p>	 <p>Imperia Russian Vodka 750ml \$17.99</p>
 <p>Ciroc Vodka 750ml \$19.99 Level Vodka 750ml</p>	 <p>Johnnie Walker Red Label 750ml \$13.99</p>	 <p>Skyy Vodka \$10.99 750ml \$20.99 1.75L</p>	 <p>Stolichnaya Vodka 1.75L \$18.99</p>
 <p>Czar's Gold Vodka 750ml \$14.99</p>	 <p>Louis XI XO Brandy 750ml \$14.99</p>	 <p>Don Julio Añejo Tequila 750ml \$34.99</p>	 <p>Ora Vodka 750ml \$10.49</p>
 <p>Ketel One Vodka 750ml \$17.49</p>	 <p>Johnnie Walker Green Label 750ml \$29.99 Gold Label 750ml \$49.99</p>	 <p>El Massaya Arak 750ml \$19.99</p>	 <p>Wines Assorted 750ml \$1.89</p>

1801 E. Washington Blvd., Pasadena, CA 91104
 Liquor (626) 794-7026 • Tobacco (626) 797-0500
 Corner of Allen & Washington • Open Monday—Saturday 9 am - 8 pm
www.missionliquor.com

*Minimum 12 Bottle Mix & Match • This ad expires on 10/06/07 • We reserve the right to limit quantities • Sales tax excluded • Prices subject to change without notice • No checks or credit cards
 All items are 750ml in size unless specified.

ՄՈՒԱՑԻԱԾ ՊԱՐՏՔԸ

Շարունակում է էջ 18-ին

առնելու ցանկությունն առաջացաւ իմ մէջ եւ ոչ էլ խօսելու տրամադրութիւն, նոր էի գգում թէ ինչ է նշանակում կտրուել հարազատներից, վաղուց որբացած ծնողներից, հիմա էլ զրկուում եմ իմ եղբայրներից ու իմ մի հատիկ քրոջից, ով գիտէ երբ եւ ինչ ժամանակ կարող եմ իրենց նորէն տեսնել: Դորն ու անդրհանրապետել էր ինձ, եթէ Սաթեհնիկի սիրտը չլինէր, հաւանաբար սրտի կաթուած ստանայի, լաւ միտս է, որ ասում էր.

-Այ մարդ, ինչո՞ւ ես այսպէս սուգի մէջ ընկել, մարդիկ ուրախանում են հայրենիք գնալով, դու անտեղի տրտմել ես, մի մտածիր, քոյր ու եղբայրներդ էլ կը գան, մերոնք չօ մեռած չեն, ծնողներս եւ եղբայրներս այնտեղ սպասում են մեզ, վեր կաց մի բան ուտենք, երեսէքն էլ սոված են:

Սաթեհնիկի ծնողները եւ եղբայրները մի քանի ամիսներ առաջ էին մեկնել հայրենիք:

-Սաթեհնիկի մխիթարական խօսքերի վրայ ոգեպնդուեցի, ոյժ ստացայ եւ մտովին սթափուեցի:

Մեր պապերից փոխն ի փոխ լսել ենք՝ ծառ ճիւղերով է գեղեցիկ, մարդն էլ իր հարազատներով է ուրախ:

Մեր ներկայ փիւռքեան կեանքում հարազատական հոգեկան կապակցութիւնները անգունացել են, այդ մեր հայկական ընտանեկան աւանդական գեղեցիկ սովորութիւնները՝ մեծ ու պզտիկի լսողութիւնը, յարգանքն ու պատիւը չքանալու վրայ են, խորհրդակցական ոգին մեռել է, արժէքները անտեսուում

են: Այս ապականիչ հոգեվիճակի առկայութիւնը պատճառ է դառնում ընտանեկան եւ հարազատական խռովութիւնների եւ անհանգստութիւնների խորացման եւ ընտանիքների քայքայման: Ես կարծում եմ սա լուրջ ահագանգ է, որը մտածելու եւ մտահոգուելու տեղիք է տալիս: Ազգային հպարտութեան պակասը հեռացնում է մեր ինքնութեան արմատներից: Մեր լեզու, մեր մշակութի եւ սովորութիւնների պաշտպանման միջոցներ պէտք է խորհել, սերունդները ինքնաբերաբար այլ լասերուում են, սպիտակ ջարդի ստուերը անարգելք իր քոյր տակ է առնում մատաղ սերնդին:

-Գնացքն այն օրերի իր յամբարն ընթացքով հասաւ Զուլֆա, մի քանի օրեր մեզ կարանթինէում պահեցին, բժշկութեան ստուգումներ անցկացնելով եւ սրսկումներ կատարելով մեզ մի այլ գնացքով տեղափոխեցին Հայաստան: Երեւանի »Սասունցի Դաւիթ« կայանում իջանք, Սաթեհնիկի ծնողները եւ երկու եղբայրները մեզ դիմաւորեցին ջերմ գրկախառնումներով: Մեզ իրենց հետ տարան Աբովեան քաղաքը եւ այսպիսով սկսուեց մեր Հայաստանեան կեանքը քսան հինգ տարիների տեւողութեամբ:

-Հայկ ջան, ինչպէս անցաւ ընտանիքիդ կեանքը, գոհ էք մնացել, թէ տառապանքով էք կեանք ապրել, հարց տուողը հօրեղբայր Պօղոսն էր.

-Ինչ ասեմ հօրեղբայր, նախ որ ասեմ, մարդս իր հայրենիքում չի տառապի, այլ կը լինեն դժբախտութիւններ: Ին սկիզբները նեղութիւններ ունեցանք, ջոկութիւնները եւ որոշ անհարազատ բարքերը

մեզ խորթ էին, որոնք անհանգստացնում էին մեզ, սակայն հետզհետէ սովորութիւն դարձաւ մեզ համար, մերուեցինք մեր հայրենակիցների հետ: Մենք ուրախ ենք, որ հայրենիքում ենք ապրում, մեր պապեկան հողում, թող կտրուկօրէն ասեմ ձեզ, որ հայրենիքի ցամաք հացը գերադասելի է դրսի իւղոտ պատուից: Բոլոր երեխաներս լաւ բարձրագոյն ուսում են ստացել, երկուսն ամուսնացել են, երկուսն էլ ամուսնանալու սեմին են, Աստուծով կարողանանք ձեզ հրաւիրել, նրանք արժանավայել կեանք ունեն: Ես ու Սաթեհնիկն էլ աշխատում ենք, մօտ է թոշակի անցնենք:

-Մեր օրօք արդէն բռնակալ եւ հայաստեաց Ստալինը չկար, ասում են թոյնեցին նրան, որ քանով ճիշտ է, չգիտեմ, նա որքան հայերին վիշտ ու ցաւ պատճառեց, հայերի երկիրը բզկտեց ի շահ թուրքերի եւ վրացիների:

-Ստալինից յետոյ Նիկիտա Խրուշչովի եւ յաջորդների ղեկավարութեան ընթացքում համեմատաբար ժողովրդի հասարակական կեանքում փոփոխութիւններ մտցուեց, սակայն բոլորի օրօք էլ սովետական միութիւնը պահուեց խիստ ցենզուրայի եւ հսկողութեան տակ՝ երկաթէ վարագոյրների ետեւը: Մի քայլ Գորբաչովի գալով վերափոխումներ կատարուեց:

տարուեց:
-Ես չեմ հասկանում, ինչո՞ւ բնիկների եւ հայրենադարձողների միջեւ խտրականութիւն էր դրուում, դա ո՞ւմ կողմից էր քաջալերուում, միթէ՞ հայր հայի նկատմամբ էլ ջոկութիւն կը դնի.

-Հօեղբայր, ես արդէն ասացի, որ սկիզբները նեղութիւններ ունեցանք, դա շատ բնական էր, այլ երկրից էինք գնացել, այսպէս ուսման մակարդակի, բնակարանի եւ վարք ու բարքի հետեւանք էր: Ես չեմ կարծում նախամտածուած որոշում լինել: Այնքան էլ հարցը կարեւոր չէ, որ դրանով զբաղուենք այս ուրախ երեկոյթին, ամենայն դէպս եթէ կային թիւրիմացութիւններ, դրանք հարթուեցին սերտ շփումների եւ քաղցր յարաբերութիւնների միջոցով, չէ որ հայաստանաբնակ եւ փիւռքահայ մէկ ազգից ու մէկ ժողովուրդ ենք: Սփիւռքահայի կամքը չի եղել օտար երկրում կայք հաստատելը, այլ ցաւալի ճակատագրի բերումով բեկորների ենք բաժանուած աշխարհի տարբեր երկներում, որքան այսպէս տարտղնուած ապրենք գնալով կը պակսենք, յուսով մեր ղեկավարները կը գիտակցեն եւ աստիճանաբար բոլորին կը հաւաքեն մէկ փէշի տակ:

(Շարունակելի 2)

**Ձեր Ճանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին**

T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
Email: massis2@earthlink.net



Wahib

Wahib's

MIDDLE EAST RESTAURANT

الشرق مطعم

MEDITERRANEAN LEBANESE FOOD

COME IN AND ENJOY OUR PATIO AND THE FINEST SHISA "HOOKAH"

CATERING FOR ALL OCCASION

FAMILY ENTERTAINMENT BANQUET HALL EVERY FRIDAY ~ & ~ SATURDAY NIGHT

INTERNATIONAL ~ ARABIC

CALL FOR RESERVATION



MOUHAMAD SALEM & HIS BAND ~ VARTAN / NAZO & AMIR

BELLY~DANCING



910~E.MAIN ST, ALHAMBRA, CA.
TEL 626-281-1006 626-587-1048
FAX 626-281-3641

ՇՈՒԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

Հայկական Կրթիկեան վարժարանի վաստակաւոր եւ սիրուած ուսուցիչ ԳԷՈՐԳ ԱԹՈՂԵԱՆԻ մահուան (մահացած Հայկ) քառասունքին առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, Սեպտեմբեր 30, 2007 յաւարտ Ս. Պատարագի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ:

Հոգեճաշ պիտի մատուցուի Հ.Մ.Մ.ի «Սողանալեան» սրահին մէջ, 1060 N. Allen Avenue, Pasadena: Կը խնդրուի իր բոլոր Կրթիկեանի աշակերտներէն եւ բարեկամներէն ու հարազատներէն ներկայ գտնուիլ, յարգանք ընծայելու մեր սիրելի ուսուցիչին:

ՄՐՏԱԲԱՅ ԶՐՈՅՑ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒ ԱՆՆՄԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿ ՊՐՆ. ԳԷՈՐԳ ԱԹՈՂԵԱՆԻ ՅԵՏ

Հեռաձայնային հաղորդակցութեամբ մեր համաձայնութիւնը այս չէր:

- Լաւ եմ, լաւ եմ տիկ. Ազնիւ ըսիր, Ամերիկայէն վերադարձիդ կը հանդիպինք եւ երկար կը զրուցենք:

Բժշկական միջնորդութիւնը յաջող անցած էր եւ դուն ժամանակաւոր հանգիստի մէջ էիր: Վերադարձայ Ամերիկայէն եւ քեզ չգտայ: Դուն չէիր կրնար ըլլալ հեղինակը այդ անմահ արարքին, դուն չէիր ուզեր ցաւը ոչ ոքի: Նախախնամութեան առեղծուածային միջամտութիւնն էր որ քեզ անժամանակ խլեց մեզմէ:

Կ'ուզեմ խօսիլ հետդ գէթ գիրով, բայց արդեօք պիտի կարենա՞մ տալ իրաւունքդ, ինչպիսի անականներ նշեմ չեմ գիտեր, բարեմասնութիւններդ այնքան մեծ են ու ծաւալուն, որոնք բառերու վերածելը շատ դժուար է, եթէ ոչ անհնար:

Սիրելի «ըսթէզ» այս էր քու հարագատ ու ճշմարիտ մակերիդ իր ամենամեծ տրամագիծով բոլորին մօտ, որուն իսկական մենաստէրն ու արժանին էիր քու փայլուն կարողութիւններով, մատուցելու յատուկ հաղորդակնութեամբ, թափանցելու ու յատակացնելու անզուգական ներդրումով: Միայն մասնագիտական առարկան չէր քու դասաւանդածը, շլմորած ուսանողին մեծագոյն ակունքն էիր որեւէ նիւթի առնչութեամբ: Շրջուն համայնագիտարան էիր, միշտ պատրաստ օգնելու, պարզաբանելով ու լուծելով այն բոլորը թնտեսական ու խրթնաբանութիւնները, որոնք կը շարժուէին անմեղ ուսանողի միտքն ու հոգին: Վերահասու էիր բոլոր նիւթերուն համահաւասար, քեզի համար առաւել հաճոյք էր օգնել կորսուած ուսանողին, երբ խնդրոյ առարկան քու դասաւանդած նիւթը չէր: Այս բոլորը կ'ընէիր ինքնակամ ու հաճոյքով, պարուրուած համեստագոյն ժպիտով, տալով բաւարարուելու գերագոյն ապրումով: Մեծ էիր հոգիով, մեծ՝ կարողութիւններով, առաւել մեծ՝ համեստութեամբ:

Երբեք չեմ մոռնար, 1981ին երբ ստանձնեցի Կրթիկեան ձեւաբանի տնօրէնութիւնը, տարեկերջին, պաքալորէայի աւարտական հանդէսին, որքան խնդրեցի որ ես ըլլամ անունները յայտարարողը եւ դուն՝ այդ վկայականներու ծառայութեան պտուղը քաղած ուսանողներուն, կտրական մերժեցիր, կրկին վկայութիւն մը համեստութեան:

ԳԷՈՐԳԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ (Այս տողերը նուիրում եմ քեռիս յիշատակին)

Գեորգ՝ անունդ սուրբ է, Եկեղեցիները մեր վկայ են Վառ ծիածանն էիր հայոց ազգի, Որ կերտեցիր խաղաղութիւնը համայնքի

Րոպէները մեր բոլոր քո կարօտած երգն ենք երգում Գիշեր ու գօր մորմոքում:

Աստուծոյ նուիրեալ պարգև էիր

Թող քո շիրիմին արեւի շողը լինի անպակաս Որբացան սամբող մոլորուած, Քրիստոսի ճանապարհով նրանց առաջնորդեցիր:

Եօթերորդ երկնքում պիտի փառաւորուիս, Անունդ ոսկէ տառերով պիտի գրուի, Նոր սերունդը քեզ միշտ պիտի յիշի:

ՄԱՐԻ



ՄԱՐԻ ՀԱԶԱՐԵԱՆ (1918-2007)

Սրտի դառն կակիծով կը գլուխէնք մեր սիրելի մօր, մեծ մօր եւ ազգականին՝ ՄԱՐԻ ՀԱԶԱՐԵԱՆԻ մահը, որ պատահեցաւ

Հինգշաբթի, Սեպտեմբեր 20, 2007-ին:

Յուզարկաւորութիւնը պիտի կատարուի Շաբաթ, Սեպտեմբեր 29ին կ.ե. ժամը 2:30ին «Հոլիվուտ Հիլզ» Forest Lawn գերեզմանատան մէջ: Ապա՝ թաղման արարողութիւնը պիտի կատարուի «Liberty Court»-ին մէջ: Ետքը՝ հոգեճաշ պիտի մատուցուի Կլէնտէյլի Dream Palace սրահին մէջ (հասցէն, 510 East Broadway Street, Glendale, CA հեռ. 818-546-1155 - Free Valet Parking):

- Սգակիրներ՝
- Ջաւահիր՝ Տիար Գարլ Հ. Հազարեան
 - Ջաւահիր՝ Տիկին Փօլին Հազարեան-Տիւրի
 - Թոռները՝ Մարք եւ Միթ Տիւրի-Հազարեան
 - Տիկին՝ Էլիզ Հազարեան
 - Տէր եւ տիկին՝ Հրաչ Հազարեան
 - Տէր եւ տիկին՝ Միրօ Հազարեան
 - Տիկին՝ Մարի Գարայեան
 - Տիարք՝ Հրաչ, Ժիրայր եւ Շանթ Քարայեան
 - Տէր եւ տիկին՝ Էտուար Արապեան եւ ընտանիք
 - Տիարք՝ Յարութ եւ Ճօրճ Փամպաքեան եւ ընտանիքներ
 - Տէր եւ տիկին՝ Ալպեր Մարկոսեան եւ ընտանիք
 - Տիար Աբօ Չափարեան եւ Օրդ. Դիանա Ասլան
 - Տիկին Նօրա Սահակեան եւ համայն Հազարեան, Փամպաքեան
- Եւ Գարայեան ընտանիքներ, հարազատներն ու բարեկամները:
- Փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւնները կատարել Մարի Հազարեան Կրթական ֆոնտին (Marie Hazarian Education Fund c/o Haigazian University of Lebanon- MHEF):

ՅԱԲԱԿՅԱԿԱՆ

Լիբանանի երբեմնի հայ եւ արաբ շրջանակներու վաստակաշատ հասարակական գործիչ եւ հանրապետութեան նախագահի շքանանին արժանացած Տիկին Մարի Հազարեանի մահուան տխուր առիթով Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութիւնն ու Սահակեանի նախկին Սաներու Միութիւնը իր խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի դասեր՝ Փոլինին եւ տղուն Գարլոյին:

ՅԱԲԱԿՅԱԿԱՆ

ԱՐՈՒՍԵԱԿ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով «Մասիս»-ի խմբագրութիւնը իր խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, մասնաւորաբար իր աշխատակիցին՝ Տէր եւ Տիկ. Հենրիկ եւ Պելլա Սերօբեանին:

ԲԱՑՈՒԱԾ ԵՆ

Հիպնոսաբուժութեան երկու կեդրոններ ղեկավարութեամբ՝ Փորձառու բժիշկ Արթին Սաղրեանի Փասատինայի մէջ՝ Երեւնի, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ Հասցէ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E Pasadena CA 91104

Կլէնտէյլի մէջ Մօտ օրէն Երկուշաբթի, Զորեքշաբթի եւ Ուրբաթ Հեռախօս (818) 434-8118 միայն ժամադրութեամբ Առաւօտեան ժամը 10-էն, կ.ե. ժամը 3

10-րդ Մ ի ջ ա գ գ ա յ ի ն

Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամ **Թեկերոն 2007**

Մեկ Ազգ / Մեկ Ապագայ



Գոհարանուրեան Օր
Նոյեմբեր 22, 2007

KSCI-LA 18 8am-8pm PST
Տեղեկութեան համար հեռաձայնել
1-800-888-8897

Կայքէջ
www.armeniasfund.org